Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: BRAȘOVU, piața mare Nr 22. Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri: Brașovŭ, piața mare Nr. 22. Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate: Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése luni 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ: la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 201. Brașovŭ, Luni, Marțĭ 13 (25) Septemvre 1888.

Doda și Strossmayer.

II.

Brașovŭ, 13 Septemvre st. v.

Îndată ce a fostŭ cunoscutŭ incidentulŭ dela Belovar, foile ungurescĭ s'au grăbitŭ a esploata în contra naționalităților nemaghiare cuvintele dojenitóre ale monarchului, carĭ au fostŭ adresate numai persónei episcopului Strossmayer,

Pre când fóia lui Tisza, „Nemzet", vedea în cuvintele monarchului triumfulŭ ideei de statŭ maghiarŭ, „Pesti Naplo" susținea, că printr'însele „regele însușĭ a spus'o clarŭ și limpede, că acela care se luptă în contra națiunei maghiare cu armele lui Strossmayer, amenință totodată și interesele de viéță ale monarchiei" și totodată asigura că dojana regelui a fostŭ adresată tuturorŭ ultraiștilorŭ naționalĭ nemaghiarĭ.

Foile maghiare dela noi vorbiau de „Strossmayerii din părțile ardelene" și diceau, că lecțiunea ce a primit'o Strossmayer la Belovar va servi de învĕțătură tuturorŭ naționalitățilorŭ nemaghiare din țĕrile corónei s-lui Stefanŭ, a cărorŭ veleitățĭ le-ar fi condamnatŭ Maiestatea Sa.

Mai târdiu după ce s'a adusŭ verdictulŭ în procesulŭ generalului Doda aceleașĭ foi se grăbiră din nou a pune în legătură afacerea Strossmayer cu casulŭ lui Doda și „Pesti Naplo" merse până a susțíné, că „Traianŭ Doda face totŭ ceea ce face și Strossmayer."

De unde acésta mare animositate a pressei maghiare în contra naționalitățilorŭ, când în casulŭ lui Strossmayer nu se tractéză decâtŭ de-o telegramă de felicitare a acestuia, pentru care numai și numai dênsulŭ póte fi rĕspundĕtorŭ?

Décă este vorba de „uneltirĭ în contra națiunei maghiare și a statului", atuncĭ credemŭ că ar trebuì sĕ se deosebéscă mai bine faptele unora și ale altora, căcĭ nu e de ajunsŭ ca sĕ se proclame ca axiomă, că totŭ ceea ce nu place șoviniștilorŭ maghiarĭ învólvă o uneltire în contra națiunei maghiare.

Scimŭ bine că șoviniștilorŭ multe fórte multe nu le placŭ din ceea ce facŭ și lucréză conducĕtorii naționalitățilorŭ nemaghiare. Dér óre suntŭ ei îndreptățițĭ a declara tóte aceste fapte de nisce uneltirĭ în contra statului și a națiuneĭ maghiare?

Uneltirile, ce e dreptŭ potŭ fi de multe soiurĭ, dér esistința lorŭ nu póte depinde dela modulŭ de a vedé cu totulŭ particularŭ și personalŭ alŭ unorŭ fanaticĭ, ci trebue sĕ fiă basată în natura adevĕrată a faptului însușĭ.

Cu alte cuvinte n'ajunge ca „Nemzet", „Pesti Naplo", „Pester Lloyd" *e tutti quanti* sĕ susțină, că după a lorŭ „infalibilă" părere ceea séu ceea este uneltire, pentru ca sĕ fiă justificată iudignarea pressei maghiare.

Décă acésta indignare póte avé motivŭ față cu telegrama unui episcopŭ, în care se accentuéză „misiunea universală" a Rusiei, nu urméză încă nicĭdecum că ea trebue sĕ aibă temeiu și atuncĭ, când e vorba de fapte și intreprinderĭ, carĭ accentuéză drepturile și interesele de viéță ale naționalitățilorŭ nemaghiare față cu naționalitatea maghiară, rĕmâindŭ între marginile legale.

Din nenorocire însĕ amŭ ajunsŭ în era șovinismului ungurescŭ așa departe, încâtŭ se declară de „uneltire în contra statului" orĭ și ce mișcare, care are de scopŭ apĕrarea și întărirea elementelorŭ uemaghiare.

Décă ceremŭ scóle românescĭ —uneltimŭ; décă pretindemŭ ca autoritățile și funcționarii publicĭ sĕ comunice cu noi în limba nóstră maternă — uneltimŭ; décă ne plângemŭ de nedreptățile ce ne apasă — uneltimŭ; décă nu mergemŭ cu stégulŭ ungurescŭ înaintea kultur-egyletiștilorŭ — uneltimŭ.

Se 'nțelege că în astfelŭ de împrejurărĭ le este ușorŭ șoviniștilorŭ a găsì o legătură strînsă între cuvintele dojenitóre ale monarchului nostru, dela Belovar, și între verdictulŭ juraților din Arad.

Dér ar fi de tot tristŭ pentru ei, décă ne-arŭ crede atâtŭ de naivĭ ca sĕ ne spăriămŭ de-o asemenea tactică pătimașă și bornată. —

Bulgarii și cestiunea Macedoniei.

Diarulŭ oficiosŭ „Swoboda", organulŭ ministrului președinte Stambulov, se ocupă în timpulŭ din urmă fórte multŭ de cestiunea Macedoniei. În dilele acestea a apărutŭ în numita fóiă unŭ articolŭ, care vorbindŭ despre situațiunea Bulgarilorŭ în Macedonia, a produsŭ multŭ sânge rĕu în Constantinopolŭ.

„Pol. Korr." află din Sofia, că Pórta a însărcinatŭ pe secretariulŭ comisariatului sĕu din Sofia de a face pașii cuviincioșĭ la guvernulŭ bulgarŭ, ca sĕ înceteze asemenĭ publicațiunĭ. Guvernulŭ bulgarŭ a rĕspunsŭ, că după constituțiă pressa bulgară e liberă și că mai alesŭ în ce privesce materia de discutatŭ, ea nu se află sub controlulŭ guvernului. Afară de acésta, diarulŭ „Svoboda" nu este organŭ alŭ guvernului, ci organŭ alŭ partidei guvernului. Guvernulŭ bulgarŭ crede, că celŭ mai bunŭ mijlocŭ de a se face sĕ amuțéscă asemenĭ discusiunĭ, este o faptică întroducere a reformelorŭ prevĕdute în tractatulŭ de Berlinŭ pentru Macedonia. Guvernulŭ se rógă ca secretarulŭ comisariatului otomanŭ sĕ aducă la cunoscința marelui Vizirŭ și acestŭ punctŭ de vedere.

*

Diarulŭ „Neue freie Presse" vorbindŭ totŭ despre acéstă cestiune dice:

Intre tóte popórele universului, Bulgarii au mai puținŭ dreptŭ de a fi sumețĭ și îngâmfațĭ. O națiune, care încă tremură pentru existența sa, care e cârmuită de unŭ principe pe care consululŭ germanŭ refusă a-lŭ saluta și căruia îi lipsesce legitimarea dreptului europeanŭ, unŭ statŭ pe care unulŭ dintre cei mai puternicĭ Monarchĭ îlŭ onoréză cu ura sa, ar puté fi ceva mai modestŭ. In Sofia însĕ, după cum se pare, a dispărutŭ consciința situațiunei periculóse în care plutesce țéra. Bulgarii voiescŭ sĕ prescrie Sultanului cum are sĕ tracteze pe frații lor din Macedonia, ei vorbescŭ cu Suzeranulŭ într'unŭ tonŭ care le șéde fórte rĕu.

Numai unŭ inimicŭ alŭ Bulgariei ar putea fi urditorulŭ unei cererĭ atâtŭ de îndrăsnețe, ca adecă Macedonia sĕ fie pusă sub administrațiunea bulgară. Pe când toțĭ bărbații de statŭ se încércă sĕ potoléscă și sĕ stingă cărbunii aprinșĭ din Orientŭ, vinŭ acum aceștĭ nebunĭ (Bulgarii) și ațîță foculŭ, ce le periclitéză autonomia și libertatea propriă.

In articululŭ sĕu „Neue freie Presse" mai dice, că nicĭ o vorbă nu ar fi pré aspră ca sĕ combată obrăsnicia cu care se încércă cei din Bulgaria a resolva *cestiunea Macedoniei.* Amintesce apoi, că Bulgaria ar fi pututŭ sĕ péră în casŭ cândŭ Turcia ar fi dirigeatŭ unŭ corpŭ de armată cu ocasiunea revoluțiunei din Rumelia ostică. „Turcia", dice, „e slabă dér totușĭ e încă atâtŭ de tare ca sĕ prepare nisce óre pline de amărăciune învingĕtorilorŭ dela Slivnița, și décă Pórta a crutatŭ pe vasalulŭ revoltatŭ, asta nu a făcut'o de frica unui desastru, ci numai nsiuindu-se a ocoli orĭ ce complicațiune în Orientŭ.

„Brósca, ce se umflă", dice „Neue Freie Presse", „voesce sĕ prescrie Sultanuiui cum are sĕ tracteze cu supușii sĕi și-'i dă totdeodată sfatulŭ amicalŭ a dăruì cea mai mare provinciă, ce o posede încă în Europa, sceptrului prințului Ferdinandŭ. „Cum arŭ fi décă Sultanulŭ ar fi cuprinsŭ de unŭ sêmțŭ de neîncredere față de Bulgaria?" Sĕ găsescŭ în Europa puterĭ, carĭ arŭ fi gata sĕ esploateze în modŭ practicŭ unŭ astfeliu de

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

Despre educațiunea de sine însușŭ.

(Subiectulŭ unei conferințe ținute la Ateneulŭ din Craiova).

(Urmare.)

In acéstă vedere instituțiunile cele mai folositóre pe lângă scólă, complementele necesare ale acesteia, suntŭ la începutŭ grădinile de copii și la urmă bibliotecele publice, mai alesŭ cele populare. Ințelegŭ necesitatea lorŭ mai multŭ pentru majoritatea poporațiunii decâtŭ pentru ómenii bogațĭ, carĭ prin averea lorŭ potŭ suplinì, mai multŭ séu mai puținŭ, lipsa acestorŭ instituțiunĭ. Fără grădinile de copii școla nu póte corespunde pe deplinŭ chemării sale și rĕmâne cu atâtŭ mai defectuósă, cu câtŭ mai defectuósă este crescerea din familiă; fără bibliotecele publice pregătirile și cunoscințele câștigate în scólă se perdŭ prea adeseorĭ fără folosŭ și scopulŭ scólei rĕmâne în mare parte paralisatŭ.

Bine înțelesŭ, biblioteca publică nu este singurulŭ mijlocŭ alŭ culturii de sine. Totŭ acestŭ scopŭ îlŭ au și alte instituțiunĭ publice, cum suntŭ museele, galeriile de tablourĭ, conservatoriele de musică, statuele publice, și cu deosebire teatrulŭ și biserica cu serviciulŭ ei divinŭ, când este organisatŭ după nivelulŭ culturei acelora pentru care e destinatŭ. Fiă-care individŭ póte trage cu atâtŭ mai mare folosŭ din aceste instituțiunĭ, cu câtŭ simte mai multŭ setea de a se cultiva.

* * *

Educațiunea de sine este astfelŭ nu numai posibilă, ci singură adevĕrată. In cultură și în sciință nu este cale regală, cum a disŭ unui principe învĕțătorulŭ sĕu; și nu este nicĭ cale democratică, adause unŭ altulŭ. Aci fiă-care trebue sĕ lucreze însușĭ pentru a se înavuți și înălța, precum fiă-care trebue sĕ mănânce însușĭ pentru a se hrănì. Deosebirea este numai. că unii suntŭ mai bine pregătițĭ decâtŭ alții, fiă prin scólă, fiă dela natură, pentru marea artă a culturii de sine.

Ce trebue sĕ facă acum omulŭ adultŭ pentru propria cultură?

Ca individŭ, ca membru alŭ familiei, ca cetățênŭ, omulŭ are o mulțime de datorii și trebuințe, carĭ afară de cunoscințele speciale, necesare pentru profesiunea ce șĭ-a alesŭ, cerŭ feliurite alte cunoscințe, de fisică, de fisiologiă, de igienă, de pedagogiă, de chimiă, de economia casei, de organisarea și legile statului și ale comunei. Pentru orĭ-cine vré sĕ se cultiveze, asemenea cunoscințe îi suntŭ trebuitóre în prima liniă. In mĕsura, în care ele se rĕspêndescŭ, se micșoréză mulțimea relelorŭ și neajunsurilorŭ, carĭ le causéză lipsa lorŭ și care oprescŭ progresulŭ séu potŭ aduce căderea națiunilorŭ.

Afară de scólă, unde multe cunoscințe mai puținŭ folositóre s'ar puté înlocuì cu cele menționate, pentru cultura celorŭ adulțĭ, ar fi de doritŭ sĕ se creeze și la noi o literatură sciințifică, populară, cum a începutŭ a se face deja icĭ și colo, și cum se află în alte țĕrĭ, în tóte ramurile sciințelorŭ. Credŭ că o asemenea literatură este celŭ mai bunŭ sprijinŭ alŭ bunăstării și bogației naționale; este sĕmênța roditóre, care cu câtŭ se aruncă mai cu îmbelșugare pe brasde, cu atâtŭ aduce unŭ secerișŭ mai mănosŭ.

Dér nu numai pentru îndestularea trebuințelorŭ materiale trăesce omulŭ. Aspirațiunile nóstre către adevĕrŭ, către frumosŭ, către idealŭ și fericire, ne arată calea unei destinațiunĭ mai înalte. Nutrimentulŭ pentru acestŭ scopŭ ni-lŭ dau sciința mai înaltă, literatura, religiunea și operele de artă. Fără ajutorulŭ acéstora noi suntemŭ prea copleșițĭ de munca și grijile dilnice, ca sĕ ne putemŭ ridica din valurile vieții ordinare într'o sferă de idei și de simțiminte mai nobile și mai demne de omŭ. Neîncetatŭ avemŭ trebuință de mintea cea largă și de sufletulŭ celŭ mare alŭ ómenilorŭ aleșĭ, ca sĕ putemŭ privì lumea și lucrurile suptŭ o lumină mai adevĕrată și sĕ simțimŭ mai adêncŭ însĕmnătatea și scopulŭ moralŭ alŭ vieții. Operele lorŭ suntŭ oglinda, care nĭ-o împrumută, ca sĕ putemŭ vedé ca dênșii. In cărțĭ și în productele artelorŭ suntŭ depuse cele mai prețióse comorĭ ale omenirii, comorĭ deschise tuturora, din carĭ însĕ, fiă-care póte lua număi atâta, câtŭ ajunge inteligința și cultura sa.

Pe lângă ocupațiunea dilei, sĕ nu uitămŭ dér a face în fiăcare di câte ceva pentru cultivarea minții prin cetirea ope-

sêmţĕmêntŭ şi atuncĭ s'ar putè ridica o furtună, cu trăsnetele ei ar asurdì în modŭ infiorătorŭ urechile Bulgarilorŭ.“

Nicĭ nu se póte închipuì unŭ pericolŭ mai mare — dice diarulŭ vienesŭ — decâtŭ o fierbere în Macedonia. Acéstă ţéră se póte asemĕna cu burdufulŭ lui Aeolus, prin a cărui desfundatură sĕ dă libertate fortunelorŭ. Nu există nicĭ unŭ poporŭ în Balcanĭ, care nu ar face pretesiunea sĕ domnéscă peste Macedonia. Grecĭ, Sêrbĭ, Bulgarĭ, chiar şi Românĭ locuescŭ în acelŭ ţinutŭ, care a fostŭ odinióră légănulŭ unei monarchii universale, ér acum este o vatră de frecărĭ naţionale şi de intrigĭ diplomatice. In casŭ când Bulgaria ar întinde mâna asupra Macidoniei, va fi încunjurată de inimicĭ. Sultanulŭ va pretinde umilinţa cutezătorului vasal, Sêrbia şi România se vorŭ teme de rivalulŭ lorŭ şi Bulgarii vorŭ nimici germenii de bună voinţa ce o întêmpină din partea vecinilorŭ lorŭ.

Planurile cu carĭ se ocupă Bulgaria nu mai se ţinŭ de politică, ci suntŭ curată posnă. Bulgarii — încheiă N. Fr. Pr. — au destulŭ de lucru, ca sĕ se îngrijéscă de bunăstarea lorŭ, şi sĕ înlăture posiţia dubiósă în care se află.

Recursulŭ de nulitate alŭ d-lui **Traianŭ Doda.**

In contra sentinţei de condamnare, pe care Tribunalulŭ r. din Aradŭ, ca judecătoriă de pressă, a pronunţat'o asupra d-lui Traianŭ Doda pe basa hotărîrei curţii cu juraţĭ dela 17 Septemvre a. c., — deputatulŭ dietalŭ *Carolŭ Eötvös, în numele d-lui Tr. Doda*, ca apĕrătorŭ şi jurisconsultŭ alŭ acestuia, a aşternutŭ la Tribunalulŭ din Aradŭ următorulŭ recursŭ de nulitate, constătătorŭ din 11 puncte:

Onorată judecătoriă de pressă!

Pe basa arătării acusatorului publicŭ r. Nr. 1891—1888, la pertractarea curţii cu juraţĭ, ţinută la 17 Septemvre 1888, am fostŭ judecatŭ ca vinovatŭ *in contumaciam* şi condamnatŭ la 2 anĭ închisóre de statŭ şi 2000 fl. amendă. Contra acestei procederĭ şi sentinţe am onóre a aşterne următorulŭ:

Recursŭ de nulitate!

I.

Juriulŭ s'a constituitŭ în modŭ neobicĭnuitŭ, necorectŭ, în contra legei şi în contra praxei legale.

Judecătoria n'a constituitŭ juriulŭ în sala destinată pentru pertactare şi înaintea publicului aflătorŭ în acéstă sală, va sĕ dică nu înaintea întregului publicŭ, ci s'a retrasŭ într'o sală laterală şi acolo l'a constituitŭ în presenţa unui publicŭ restrînsŭ, cu eschiderea numĕrosului publicŭ, ce s'a presentatŭ la pertractare şi din care o parte a trebuitŭ şi fără de asta sĕ fiă eschisă, din causa strimtórei locului. Prin procederea acésta s'a vătĕmatŭ în modŭ deosebitŭ legea şi praxa legală din douĕ puncte de vedere. Anume:

întâiu: Juraţii, carĭ au fostŭ orênduiţĭ, dér carĭ în mare parte nu s'au presentatŭ, s'au întregitŭ numai dintre persónele ce erau în sala laterală, ér nu dintre persónele aradane, ce erau în sala hotărîtă pentru pertractare, şi astfeliu la întregirea juriului s'a luatŭ în consideraţiă numai aceea parte mică a publicului, care din întêmplare se afla în sala laterală;

alŭ doilea: cei 12 juraţĭ traşĭ la sorţĭ — în totŭ timpulŭ câtŭ au statŭ membrii tribunalului în sala laterală şi în totŭ timpulŭ câtŭ a duratŭ reîntórcerea judecătorilorŭ în sala de pertractare şi ocuparea locurilorŭ lorŭ — au comunicatŭ liberŭ cu publiculŭ aflătorŭ în sala laterală şi cu diariştii ce se aflau în sînulŭ lui şi carĭ nutrescŭ sentimente duşmănóse, precum şi cu alţii; ba mai multŭ, la întrarea în sala de pertractare au comunicatŭ şi cu o parte a publicului mare de acolo fără nicĭ o genă şi au fostŭ espuşĭ astfelŭ şóptelorŭ şi informaţiunilorŭ carĭ nu suntŭ permise.

In casulŭ de faţă ambele aceste vătĕmărĭ ale legei suntŭ a se considera ca fórte grave nu numai din punctulŭ de vedere alŭ principiului şi alŭ formei, ci şi din punctulŭ de vedere alŭ resultatului finalŭ şi alŭ duşmăniei de care era aţîţată o parte preponderantă din publiculŭ aradanŭ.

II.

Am fostŭ eschisŭ cu totulŭ dela esercitarea dreptului de apĕrare. Eu suferŭ adecă de-o paralisiă continuă, care îmĭ împiedecă mişcarea şi obicĭnuita'mĭ iuţélă în cugetare şi care, din punctŭ de vedere individualŭ, mĕ silesce sĕ încunjurŭ o întărîtare mai mare şi prin acésta o eventuală iritaţiă. Din asta causă nu m'am pututŭ presenta în persónă la pertractare, dér pentru a putè fi totuşĭ presentatŭ, am plenipotenţiatŭ în loculŭ meu pe unŭ apĕrătorŭ.

Apĕrătorulŭ meu s'a presentatŭ, şĭ-a arĕtatŭ plenipotenţa, dér judecătoria n'a concesŭ sĕ-şĭ implinéscă însărcinarea de apĕrătorŭ.

Sciu, că după § 81 alŭ procedurei de pressă judecătoria nu este obligată sĕ priméscă apĕrătorŭ în loculŭ acusatului, care nu s'a presentatŭ, dér şi aceea o sciu, că nu esistă în patriă lege, care unui acusatŭ, când nu se póte în persónă presenta, sĕ-i denege dreptulŭ de a fi representatŭ prin apĕrătorŭ, 'şi în sensulŭ căreia judecătoria ar fi datóre sĕ oprécsă pe apĕratorulŭ plenipotenţiatŭ dela împlinirea nobilei sale chiămărĭ. § 80 din procedura de pressă vorbesce despre casulŭ, când acusatulŭ nu se presentéză nicĭ în persónă, nicĭ prin apĕrătorŭ, prin urmare acestŭ § nu se referesce la casulŭ meu de acum.

In fine legea pretutindenea, unde este îndoiélă, séu unde permite o interpretare raţională, naturală şi dréptă, tot déuna e a se înterpreta în favorulŭ acusatului; aşa o pretinde dreptatea şi umanitatea. Şi după ce — în urma pracsei legale şi a unorŭ lămurite analogii scóse din aşedămintele nóstre constituţionale — apĕrătorulŭ pretutindenea este îndreptăţit sĕ represente înaintea judecătoriei drepturile şi interesele mandantului sĕu, şi după ce — de nu cumva sunt rĕu informatŭ — judecătoria de pressă din cerculŭ Pestei, în procesulŭ de pressă intentatŭ la 1870 de Beliczay, ca acusatorŭ, contra lui Ujlaky Jozsef, *in absentia* a concesŭ acusatului ca sĕ fiă representatŭ prin apĕrătorŭ şi acésta s'a aprobatŭ şi din partea curiei reg., după ce prin urmare în asemenĭ casurĭ pe basa esemplului de mai 'nainte, dreptulŭ de a fi representatŭ prin apĕrătorŭ se póte considera ca esistentŭ în praxa legală: din tóte aceste cause respingerea apĕrătorului meu trebue sĕ se considere în consecinţele ei ca o mare şi grea vătĕmare; chiar şi numai din causa acésta pertractarea trebue sĕ se anuleze.

III

Am fostŭ împiedecatŭ a espune causa pentru care nu m'am presentatŭ şi astfelŭ am fostŭ împiedecatŭ de a presenta şi *cererea mea pentru amânarea pertractării*, prin ceea ce atâtŭ în formă câtŭ şi în fondŭ s'a vătĕmatŭ § 81 alŭ procedurei.

Acéstă lege adecă lămuritŭ concede chiar şi consângenilorŭ şi amicilorŭ mei justificarea neînfăţişării mele şi cu tóte acestea, când apĕrătorului meu 'i s'a respinsŭ cererea de intervenire meritoriă la pertractare şi când în urma acésta apĕrătorulŭ meu cerù repede cuvêntulŭ înaintea judecătoriei, vrêndŭ sĕ aştérnă douĕ documente prin carĭ a voitŭ mai cu sémă sĕ justifice neînfăţişarea mea provenită din necesitate şi sĕ céră terminŭ nou pentru pertractare: judecătoria l'a întreruptŭ în espunerea cererei lui şi de faptŭ *i-a interdisŭ espresŭ a preda acéstă rugare.* Apĕrătorulŭ meu din causa asta a şi insinuatŭ numai decâtŭ recursulŭ sĕu de nulitate. Incâtŭ a fostŭ motivatŭ acestŭ recursŭ, acésta a dovedit'o lămuritŭ, afară de cele mai susŭ dise, şi modulŭ ulteriorŭ de procedere împreună cu resultatulŭ lui finalŭ. Au dovedit'o lămuritŭ şi tristŭ.

IV.

Intréga procedere şi judecată a curţii cu juraţĭ stă în contra-dicere cu legea, întru câtŭ acéstă judecată se caracterisézá ca adusă în contra mea ca absentŭ din obstinaţiune.

Obstinatŭ este acela, care nicĭ nu se presentă la terminulŭ citatŭ prin lege, nicĭ nu-şĭ trimite plenipotenţiatŭ înaintea judecătoriei şi nu-şĭ justifică neînfăţişarea ca provenită din necesitate, şi în fine nicĭ consângenii orĭ amicii sĕi nu justifică acéstă neînfăţişare. După ce însĕ eu mĭ-am trimisŭ plenipotenţiatŭ şi apĕrătorŭ legalŭ, care s'a presentatŭ punctualŭ, şi după ce prin elŭ am avutŭ de gândŭ sĕ-mĭ justificŭ şi neînfăţişarea mea ca provenită din necesitate şi în acésta singurŭ numai judecătoria m'a împedecatŭ: din asta causă nicĭ eu n'am pututŭ fi consideralŭ ca obstinatŭ şi contumace şi nicĭ procederea mea nu s'a pututŭ socoti ca provenită din obstinaţiă.

V.

Textulŭ jurămêntului depusŭ de juraţĭ n'a corĕspunsŭ procedurei.

Acéstă vătĕmare a legei se pare că ar fi mică şi numai formală, trebue însĕ cu tóte acestea sĕ o amintescŭ, fiindŭ-că e caracteristică, de órece juraţii au depusŭ jurămêntŭ că vorŭ judeca *„basaţĭ pe causele şi pe tăria acusaţiunei şi a apĕrărei“*. Acésta însĕ nu s'a făcutŭ şi nicĭ nu s'a pututŭ face, de vreme ce apĕrarea a fostŭ cu totulŭ eschisă şi nu s'au pututŭ pune în vederea juraţilorŭ causele şi tăria apĕrării.

VI.

Actulŭ de acusare a împărtăşitŭ necorectŭ, în înţelesŭ falsŭ şi în parte falsificate acele pasagie din imprimatŭ, carĭ au servitŭ ca basă acusării, séu celŭ puţinŭ unele din acele pasagie şi prin acésta s'a vătĕmatŭ § 20 alŭ procedurei de pressă.

In traducerea autentică, ce se află între acte şi care s'a tradusŭ şi autenticatŭ prin tălmaciulŭ autorisatŭ alŭ judecătoriei, — nu se cuprindŭ nicĭ acele cuvinte şi sentinţe şi nicĭ acea ordine a cuvintelorŭ şi sentinţelorŭ, ce se află în textulŭ originalŭ, la care se provócă acusaţiunea. Textulŭ traducerei autentice, atâtŭ ce privesce cuvintele şi sentinţele singuratice, câtŭ şi ce privesce înţelesulŭ cuprinsului întregŭ, au cu totulŭ altŭ înţelesŭ, decum este acela ce se citéză în acusaţiune. Traducerea autentică, prin modulŭ cum suntŭ aşedate cuvintele unulŭ lângă altulŭ, cuprinde la unŭ anumitŭ locŭ o unică construcţiune şi în înţelesulŭ acestei construcţiunĭ se referesce la nouĕle alegerĭ de deputaţĭ dietalĭ, ce aveau sĕ urmeze, pe când în actulŭ de acusare se citéză singuraticele părţĭ ale acestei construcţiunĭ cu cuvinte deosebite şi în propositii de sine stătătóre şi, fiă din neatenţiune, fiă cu scopulŭ de a duce în rătăcire pe ju-

---

relorŭ de sciinţă, şi pentru înfrumseţarea imaginaţiunei şi înobilarea inimei prin cetirea de scrierĭ literare. Fericitŭ cine póte cultiva pentru acestŭ scopŭ şi vre-o artă, ca de exemplu musica orĭ pictura.

O singură carte bine alésă ne póte fi celŭ mai bunŭ amicŭ şi măestru; cetirea ei ne póte fi mai folositóre decâtŭ o mulţime de cărţĭ cetite în modŭ superficialŭ şi neasimilate. Michelet ne spune, că elŭ a petrecutŭ anĭ întregĭ cu Virgiliu, măestrulŭ lui Petrarca şi mai alesŭ alŭ lui Dante, care şi elŭ devenì mai târdiu poetulŭ de predilecţiune alŭ lui Byron şi altora. „Vieţile ómenilorŭ ilustri“ a lui Plutarchŭ a fostŭ cartea favorită a multorŭ ómenĭ celebri: unora lĭ-a aprinsŭ si lĭ-a nutritŭ foculŭ sacru pentru literatură, ca lui Schiller şi Alfierĭ; altora lĭ-a însuflatŭ virtuţĭ marĭ, servindŭ de conducĕtorŭ şi educatorŭ alŭ caracterelorŭ, ca alŭ lui Franklin, Napoleonŭ, Charlotte Corday ş. a. D-na Roland de mică copilă găsea atâta plăcere în Plutarch, încâtŭ Dumineca îlŭ ducea pe ascunsŭ la biserică şi-lŭ cetea n loculŭ cărţii de rugăciunĭ. La 14 anĭ se dice, că plângea de părere de rĕu, că nu este o femee romană séu acedemoniană. Acéstă lectură avù multă influenţă asupra caracterului sĕu mare şi moravurilorŭ sale antice. Devenindŭ soţia lui Roland, ministru de interne alŭ Franciei, când isbucnì revoluţiunea, ea fù închisă. Bărbatulŭ sĕu părăsise Parisulŭ; dér ea, asemenea acelorŭ senatorĭ romanĭ, carĭ păreau barbarilorŭ Galĭ nisce dei, nu voì sĕ fugă. La îndemnulŭ alorŭ sĕi aprópe se înduplecase a pleca, schimbată în haine de ţĕrancă. Dér, „mĭ-e ruşine“ — dise ea — „de rolulŭ ce mĕ siliţĭ sĕ jocŭ. Nu voiu nicĭ sĕ mĕ străvestescŭ, nicĭ sĕ-mĭ părăsescŭ casa. Décă va trebuì se fiu asasinată, voiu fi în casa mea. Ómenii au dreptulŭ sĕ aştepte dela mine acestŭ exemplu de curajŭ şi-lŭ voiu da.“ In închisóre 'i se dede sfatulŭ sĕ ia otravă, ca alţĭ amicĭ ai sĕi, pentru ca se scape de chinurile morţii ce o aşteptau, dér ea refusă; era hotărîtă sĕ móră cu demnitate, victimă a causei pentru care trăise. Condusă la eşafodŭ, arătă unŭ curajŭ şi o mărime de sufletŭ demnŭ de eroinele, ale cărorŭ imaginĭ le vĕduse în Plutarch.

Operele literare ne aducŭ tinereţa, suntŭ conducĕtorii noştri în vîrsta bărbăţiei şi ne mângăiă bĕtrâneţele; ele în totdéuna ne împodobescŭ viéţa, şi orele consacrate lecturei lorŭ, ca şi acele consacrate musicei séu teatrului, suntŭ pentru noi atâtea sĕrbătorĭ. In acelaşŭ timp ele ne curăţă sufletulŭ de patimile născute din egoismŭ şi nutrite prin nĕcasurĭ şi prin rĕutatea ómenilorŭ. După lectura ticnică a unei cărţĭ bune, totŭdéuna ne simţimŭ binevoitorĭ, mai capabilĭ de fapte bune. In influenţa binefăcĕtóre ce au cărţile asupra inimei şi voinţei stă cea mai însemnată valóre a lorŭ. In acéstă privinţă, ele suntŭ cu atâtŭ mai preţióse cu câtŭ ne stau mai la îndemână; ne suntŭ totdéuna mai accesibile, decâtŭ de esemplu teatrulŭ séu alte opere de artă, care au aceeaşĭ influenţă morală.

Tocmai pentru că acţiunea cărţilorŭ asupra sufletului este aşa de mare, e bine ca tinerimea sĕ fiă cu multă grije în alegerea lorŭ; şi sĕ se feréscă mai alesŭ de curentulŭ literarŭ alŭ acelui pesimismŭ bolnăviciosŭ, care moleşesce şi slăbesce inimile, în locŭ sĕ le purifice şi sĕ le înalţe. La noi încă a începutŭ un asemenea curentŭ literarŭ, mai alesŭ prin poesiile lui Eminescu şi Nicoleanu, pe carĭ îi urméză alţĭ poeţĭ tinerĭ. Ar fi unŭ mare rĕu, când o asemenea literatură a „desperării“ ar influenţa educaţiunea tinerimei.

Viéţa este o luptă: cu natura, cu semenii noştri, cu noi înşi-ne. Pentru ca sĕ putemŭ învinge în acéstă luptă şi pentru ca atuncĭ, când se vorŭ termina scurtele minute, ce ne suntŭ date a petrece în lumina vieţii, sĕ putemŭ fi mulţumiţĭ că ne-am împlinitŭ chemarea, avem trebuinţă de curagiu şi de multă tăriă morală. Sĕ căutămŭ acestŭ nutrimentŭ acolo unde-lŭ găsimŭ, în literatura sănĕtósă şi plină de vigóre.

In acéstă privinţă, deşi póte mai puţinŭ sciinţifice, scrierile literare ale unui Boliacŭ, C. Negruzzi, Bolintineanu, Bălcescu, şi a altorŭ striitorĭ din epoca enstusiasmului naţionalŭ, suntŭ de preferitŭ multora din scrierile de astădĭ. Ele nu numai ne îmbunéză şi însenineză inima, ci aprindŭ în noi flacăra iubirii de patriă şi de neamulŭ românŭ, care afară de laudabile excepţiunĭ, pare atât de stinsă astădĭ în junimea română.

(Va urma.)

rațĭ și pe judecătorĭ, singuraticele părțĭ ale construcțiunei, formate în propositiĭ de sine stătătóre, încă suntŭ citate în actulŭ de acusare în sensŭ contrarŭ cu traducerea autentică. Printr'o astfeliu de procedere se póte pune sub acusă și rugăciunea „Tatălŭ nostru“, ceea ce însĕ după § 20 alŭ procedureĭ de pressă nu póte fi permisŭ.

(Va urma.)

Procesulŭ luĭ Doda și fóile unguresci.

Oficiosulŭ „Nemzet“ scrie:

Judecata juriuluĭ și a tribunaluluĭ din Aradŭ, prin care Traianŭ Doda a fostŭ declaratŭ vinovatŭ pentru delictulŭ de agitare și condamnatŭ la doĭ anĭ închisóre de statŭ, — a produsŭ viu interesŭ în tóte părțile. Energica procedere a tribunaluluĭ, prin care a nimicitŭ tactica luĭ Doda de a nu se presenta înaintea juriuluĭ și de a face sfară 'n țéră numaĭ prin apĕrătorulŭ sĕu — e pretutindenea aprobată (?? — Red. „Gaz.“) Cea maĭ mare parte a publiculuĭ însĕ nu cunósce disposițiunile luate în privința acésta prin ordinațiunea ministerială din 1887 privitóre la procederea în causele de pressă, — carĭ disposițiunĭ, după cum se scie, au fostŭ luate pe basa autorisațieĭ dieteĭ și în sensulŭ căreia nu încape îndoélă, că tribunalulŭ n'a putută sĕ procédă altmintrelea, decum a procedatŭ, fără a vătĕma prin acéstă disposițiunile legeĭ.

După acésta citéză fóia ungurésca §§ 80, 81, 82, 83 și 84 aĭ susŭ dîseĭ ordinațiunĭ ministeriale și apoĭ continuă astfeliu:

Din disposițiunile aceste ordinațiunĭ, carĭ disposițiunĭ suntŭ provĕdute cu putere de lege, se vede că Tribunalulŭ din Aradŭ n'a putută face altmintrelea, de cum a făcutŭ; se vede tot-odată și aceea, că pe basa asta nu are locŭ recursulŭ de nulitate. Déca Traianŭ Doda se înfățișéză în timpulŭ hotarîtŭ prin § 82 alŭ ordinațiuneĭ și probéză, că neînfățișarea luĭ la pertractare nu s'a întâmplatŭ din renitență, ci din o causă fundată, atuncĭ respectivulŭ Tribunalŭ ordónă de sine o nouă pertractare, la care autoritățile legeĭ îlŭ vorŭ duce pe d-lŭ Doda chiar și cu forță armată. Și acesta este clarŭ, că pe basa asta nimenea nu póte învinovățĭ legislațiunea maghiară, că ar fi violentă, că ar pronunța sentințe fără a premerge apĕrarea din partea acusatuluĭ etc., pentru-că § 84 alŭ numiteĭ ordinațiunĭ espresŭ dîce, că arestarea nu se póte sĕvîrși fără o nouă pertractare a curțiĭ cu jurațĭ, dér la acéstă nouă pertractare acusatulŭ póte sĕ fiă cu forța adusŭ, déca altmintrelea nu e cu putință. În casulŭ acesta dreptulŭ de a lua disposițiunile necesarĭ este alŭ respectivuluĭ Tribunalŭ, care numaĭ în acelŭ casŭ póte sĕ admită nulitatea, déca la aplicarea ordinațiuneĭ ministeriale s'ar fi vătĕmatŭ formalitățile legeĭ.

In cestiunea acésta și maĭ bine justifică procederea Tribunaluluĭ acea împrejurare, că pertractarea în afacerea luĭ Doda s'a amânatŭ de repețite-orĭ și încă tot-déuna la cererea acusatuluĭ, și că ultima amânare a pertractăreĭ s'a făcutŭ sub astfeliu de împrejurărĭ, încâtŭ o nouă repetare a aceleia ar fi fostŭ o curată desfidere a Tribunaluluĭ.

SCIRILE ĐILEI.

Unŭ corespondentŭ alŭ dîaruluĭ unguresc „B. H.“ scrie, că ar fi făcutŭ dîlele acestea o visită generaluluĭ Doda în Caransebeșŭ. La întrebarea corespondentuluĭ ungurŭ, generalulŭ sĕ fi rĕspunsŭ, că la pertractarea procesuluĭ sĕu de pressă nu s'a presentat și nicĭ nu și-a insinuatŭ neînfățișarea sa din motivulŭ, că pe când 'i se trimise prima citațiune fu atacatŭ de o bólă grea, în urma căreia cădŭ la patŭ; citațiunea sosĭ la mâna uneĭ surorĭ maĭ micĭ a luĭ, care în urma consultăreĭ mediculuĭ, n'a făcut'o acésta cunoscută generaluluĭ. Totŭ asemenea se întêmplă și când 'i se trimise a 2-a citațiune și abia la 3-a citațiune află generalulŭ despre ceea ce-lŭ aștéptă. Atuncĭ încredință apĕrarea vechiuluĭ sĕu cunoscutŭ Carolŭ Eötvös, care primi sarcina de apĕrătorŭ, dér nu s'a pusŭ de acordŭ în înțelegere cu acusatulŭ. — Maĭ departe generalulŭ sĕ se fi căitŭ de gréua pedépsă ce s'a dictatŭ contra luĭ dîcêndŭ: „Acesta nu era unŭ lucru de glumă pentru unŭ omŭ așa bĕtrânŭ, care totdéuna a servitŭ cu credință pe suveranulŭ sĕu,“ La observarea corespondentuluĭ ungurŭ, că pedépsa póte se va schimba, generalulŭ sĕ fi rĕspunsŭ: „....Și décă nu se va schimba, o voiu suporta. Imĭ voiu duce cu mine biblioteca și uniforma mea de vênătorŭ. Cu aceste două și la Vațŭ voiu puté eu sta.“

* *

Foile din Peșta nu maĭ încetéză de a se ocupa de afacerea Strossmayer. „Pester Lloyd“ anunță acum cu multă satisfacțiă, că Strossmayer a fostŭ citatŭ la Roma și că și curia romană voiesce sĕ-lŭ tragă la rĕspundere pentru făimósa telegramă trimisă la Kiev. Numita fóiă vré sĕ maĭ scie, că Strossmayer a adresatŭ unŭ memoriu la Roma spre a justifica cuprinsulŭ telegrameĭ sale, dér fără de nicĭ unŭ resultatŭ, de aceea Papa sĕ-lŭ fi provocatŭ a veni la Roma, spre a se justifica în persónă. Versiunea acésta a fóieĭ peștane însĕ pare a fi puțină probabilă.

* *

Indată ce Maiestatea Sa se va întorce dela Visegradŭ, se dîce că va fi publicatŭ autografulŭ prin care contele Albin Csaky este numitŭ ministru de culte și de instrucțiune publică în loculŭ luĭ Trefort.

* *

Impositele suplementare asupra spirtuluĭ în Transilvania și Ungaria vorŭ da după unŭ calculŭ aproximativŭ unŭ venitŭ de vre-o treĭ milióne de fl. în favórea visterieĭ statuluĭ. O mare parte din aceste imposite s'au și plătitŭ deja din partea fabricanțilorŭ de spirtŭ și de licorurĭ.

* *

„Românulŭ“ scrie: „Kiselof, atentatorulŭ asupra vieței d-luĭ ministru alŭ Bulgarieĭ Nacievicĭ, e supusŭ dîlnicŭ unuĭ nou interogatoriu. Resultă din instrucțiă, că nu motive politice l'au împinsŭ pe Kiselof sĕ comită acestŭ actŭ, după cum pretindŭ unele dîare“.

* *

Se vorbesce, că o societate de Ungurĭ din Budapesta s'ar fi oferitŭ sĕ ia în arendă têrgulŭ de rîmătorĭ dela Scverinŭ.

Dela camera comercială.

Liferațiune de rufăriă și pantofĭ. Camerei de comerciu și de industriă din Brașovŭ 'i s'a trimisŭ, de cătră intendența c. r. a corpuluĭ de armată alŭ 12-lea din Sibiiu, publicațiunea pentru liferația de rufe și pantofĭ pentru spitalŭ. Pertractarea ofertelorŭ se va ține în 18 Octomvre a. c. la intendență. Condițiunile detailate se cuprindŭ în caetele espuse la intendența corpuluĭ XII, precum și la tóte spitalurile militare și la filiala depouluĭ de monture în Alba-Iulia. Despre acéstă publicațiune se potŭ informa ceĭ interesațĭ în biroulŭ camereĭ de comerciu și de industriă din Brașovŭ.

Aceleiașĭ camere i-s'a trimisŭ publicațiunea privitóre la arendarea alimentațiuneĭ în modŭ de restaurațiune a spitalelorŭ din Caransebeșŭ, Biserica-Albă (Ung. Weisskirchen), Oradea mare și Debreținŭ. Ceĭ interesațĭ se potŭ informa la susŭ numita cameră în orele de oficiu.

Literatură.

Noulŭ călindarŭ de casă pe anulŭ 1889. Anulŭ IX. Prețulŭ 30 crucerĭ. Brașovŭ, tipografia Alexi. Cuprinsulŭ: Generalulŭ Traianŭ Doda (portretŭ zincografiŭ.) Partea calendaristică cu călindarul iulian, gregorian, evreic și mohamedan. Printre foile lunilorŭ se află câte o fóiă albă pentru însemnărĭ. Partea beletristică cuprinde: „Minunate suntŭ căile tale,“ novelă, de Theochar Alexi. Patru ilustrațiunĭ cu explicărĭ. Mercuriulŭ sĕu argintulŭ viu, de Ioanŭ Dima Petrașcu. 100,000 de francĭ destre, de Ernst Legouvé. Solvirea unuĭ contŭ de hotelŭ. Regele și călăulŭ. Generalulŭ Traianŭ Doda (notiță biografică). Păcăliții păcălițĭ, poveste de Gr. Șima alŭ luĭ Ioanŭ. Fost'a... poesiă de Stanŭ. Glume. Călindarulŭ alfabeticŭ. Timbre, poștă, telegrafŭ, têrgurĭ, anunțurĭ.

„Gazeta Săteanuluĭ“. Revistă ilustrată pentru toțĭ. Apare în R.-Săratŭ la 5 și 20 a fiăcăreĭ lunĭ, cu ilustrațiunĭ negre și colorate, dândŭ în cursulŭ anuluĭ celŭ puținŭ 12 tablourĭ marĭ colorate de incadrat. Abonamentele se fac pe unŭ anŭ, începŭ dela 5 Febr. și se plătesc înainte. Ceĭ ce se abonéză în cursul anuluĭ primescŭ tóte n-rile complete eșite dela 5 Februarie. N-rĭ de probă și table de materiĭ din toțĭ aniĭ se trimitŭ gratis. Fiăcare colecțiune e completă, are table de materiĭ detaliate și o elegantă copertă; ér colecția anuluĭ IV e trasă în colorĭ cu două cromolitografiĭ. — Nr. 15 (111) dela 5 Septemvre 1888 cuprinde: Kocsis Pál urmăză: Kocsis Pál. — Cronica agricolă: C. C. Datculescu. — Insectele care atacă rădăcinile Salcămuluĭ: C. C. D. — Celŭ maĭ frumosŭ coniferŭ din lume: C. — Florĭ sĕlbatice din România (urmare); Achantus Mollis, Euphorbia Lathyris, Atropa Beladona, Aster Amellus: C. C. D. — Strechia și Tăunele: D. — Mixandrele și Micșunelele: Unŭ amatorŭ de florĭ. — Prazulŭ: C. — De ale deșteptĭlorŭ Ungurĭ: Reporter. — Din țéră: X. — Din localitate: X. — Buletinulŭ comercialŭ. — Miscellanea: Unŭ economŭ românŭ. Se maĭ află diferite gravurĭ negre și gravurĭ colorate.

CUNUNIĂ.

Dumineca trecută, în 4/16 Septemvre a. c. d-lŭ Dr. Stefanŭ Petroviciu, adjunctŭ-concipientŭ la notariulŭ publicŭ-regescŭ în Lugoșŭ, Mihail Besanŭ, și-a serbatŭ cununia cu amabila dómnă Aurelia Șerbanŭ, fiica d-luĭ Iulianŭ Ianculescu, directorŭ executivŭ la casa de păstrare, totŭ din Lugoșŭ. La actulŭ cununieĭ a participatŭ elita inteligențeĭ române. Nașĭ au fostŭ d-lŭ advocatŭ Coriolanŭ Brediceanŭ cu soția sa.

Sincerile nóstre felicitărĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Reghinulŭ săsescŭ, 24 Sept. Exposițiunea industrială s'a deschisŭ ierĭ după amédŭ în presența unuĭ numerosŭ publicŭ. După vorbirea de deschidere a președinteluĭ Schuster, a salutatŭ primarulŭ Göllner pe ceĭ de față, ér după acésta au ținutŭ vorbirĭ delegațiĭ din Têrgulŭ Mureșuluĭ. Exposițiunea este abundantă de obiecte și a dobânditŭ unŭ frumosŭ succesŭ. Maĭ alesŭ despărțĕmêntulŭ lucrărilorŭ de mână femeescĭ conține multe obiecte demne de vĕdutŭ.

Viena, 24 Septemvre. Adunarea poporală conchemată pe dîua de ierĭ cu programa: „partidele politice în Austria“ fu interdîsă. Erĭ s'a făcutŭ perchisițiă domiciliară în locuința editoruluĭ dîaruluĭ „Gleichheit“ (Egalitate), acesta fiindŭ în prepusŭ, că face parte dintr'o conjurațiune secretă.

DIVERSE.

La balŭ. Unŭ tênĕrŭ elegantŭ consulta, la întrarea sa în lume, pe unŭ altulŭ maĭ în vêrstă decâtŭ elŭ. — Ce sĕ vorbescŭ cu dănțuitórea mea? — Apoĭ despre frumsețea eĭ. — Dér décă n'o fi frumósă? — Atuncĭ vorbesce-ĭ de urîțenia celorlalte.

Logică copilăréscă. Mama se adreséză feteĭ: — Ce e asta Lili? Guvernanta se plânge mereu de purtarea ta? — Schimbă-o, mamă, fiindcă mĕ cresce așa de rĕu.

O stea interesantă. Nu peste multŭ vomŭ avé ocasiune d'a observa una din cele maĭ estraordinare stele ale firmamentuluĭ în cea maĭ mare strălucire. Acestŭ aspectŭ favorabilŭ nu se va maĭ repeta în cursulŭ următorilorŭ optŭ anĭ. Astronomiĭ au botezatŭ acestŭ astru „Mira“, adică admirabilŭ, fiind-că ne înfățișéză diferite particularitățĭ enigmatice necomune altorŭ stele; particularitățĭ, pentru care sciința n'a găsitŭ încă o esplicațiune îndestulătóre și naturală. Acéstă stea se află în constelațiunea Chituluĭ și s'arată ochilorŭ ca o stea de a treia mărime; puterea eĭ luminătóre cresce treptatŭ până spre finele luĭ Septemvre st. v. și după tótă probabilitatea va fi atuncĭ una din cele maĭ luminóse stele ale firmamentuluĭ nopturnŭ, rivalisândŭ prin lucirea sa cu stelele caruluĭ și suruluĭ mare. Apoĭ după ce „Mira“ va fi păstratŭ câtva timpŭ acéstă estra-ordinară lucire, lumina-sa va decresce, însĕ maĭ repede de câtŭ a crescutŭ și érna vitóre ochiulŭ celŭ maĭ bunŭ nu va maĭ fi în stare s'o maĭ vĕdă; numaĭ cu ajutorulŭ unuiu bunŭ telescopŭ se va descoperi unŭ micŭ punctŭ luminosŭ acolo, unde în Septemvre a fostŭ o stea din cele maĭ frumóse. Ocasiunea d'a observa acestŭ fenomenŭ estra-ordinarŭ și fórte interesante este câtŭ se póte de favorabilă în anulŭ curgĕtorŭ, fiind-că d'acum, când steaua n'a ajunsŭ încă la culmea străluciriĭ sale, puterea eĭ luminătóre întrece fórte multŭ acea a anilorŭ trecuțĭ și se maĭ află crescêndă; apoĭ în cursulŭ următorilorŭ doĭ anĭ steaua nu va fi visibilă decâtŭ puținŭ timpŭ și acésta numaĭ după medulŭ nopțeĭ cu o lumină multŭ maĭ slabă. Dela anulŭ 1891 până la 1895 steaua nu se va vedé de locŭ, fiind-că atuncĭ se află în apropierea sóreluĭ. Celŭ ce voiesce sĕ observe unŭ fenomenŭ atâtŭ de rarŭ, câtŭ și de interesantŭ, cum puterea luminătóre a unuĭ astru cresce și decresce, are acum cea maĭ bună ocasiune. „Mira“ este fórte lesne de descoperitŭ pe firmamentŭ: orĭ-cine cunósce grupa Pleiadelorŭ (constelațiune de șepte) care pe la medulŭ nopțeĭ se află în partea orientală a ceruluĭ, o póte găsi fără dificultate. Suptŭ Pleiada se află constelațiunea Hyadelorŭ cu „Aldebaran“, o stea de prima mărime și d'o lumină viuă roșiatică; observatorulŭ n'are, decâtŭ a trage o liniă verticală pe linia imaginară între ambele grupe d'o lungime îndoită, ca depărtarea acestorŭ constelațiunĭ, și acolo va găsi treĭ stele formândŭ unŭ triunghiu în capulŭ constelațiuneĭ Chitulŭ, una din ele este steaua „Mira“.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 13 Septemvre st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.48
Argintŭ românescŭ .	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.94	„	11.—
Imperialĭ	„	9.94	„	10.—
Galbinĭ	„	5.70	„	5·72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	124.—	„	125.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.30
Renta de hârtiă 5%	90.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	146.75
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.70
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Renta de hârtiă austriacă	81.60
Renta de argintŭ austriacă	82.50
Renta de aurŭ austriacă	111.—
Losurĭ din 1860	139.60
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	876.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	306.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	312.90
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	9.60
Mărcĭ 100 împ. germane	59.42½
Londra 10 Livres sterlinge	121.70

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Sz. 6513—1888. 157
tkv. számhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassoi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Barszán Katharina végrehajtatónak Dr. Otrobán Nándor végrehajtást szenvedő elleni 716 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék területén lévő Brassó varos határaban fekvő a brassoi 6460 számu tjkben foglalt 24801/1, 24801/2, 24801/3 hrszám ingatlanak és annak tartalékaira az árverést 1272 frt. ezennel ingatlanokra kikiáltási árban elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az *1888 évi October hó 22-ik napján delelott 9 orakor* ezen tlkvi hatoság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át 127 frt 20 kr. készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kikuldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1888 évi Iulius hó 18-ik napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Ad. 6122—1888 tlkvi számhoz. 159

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Muntean R. George végrehajtónak néhai Avram Bukura szül. Stojka végrehajtást szenvedő elleni 200 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék területén lévő Holbák községében fekvő o-holbáki 176 számu tjkben 1085*a/1*, 1085*b/1*, 1086*a*, 1086*b*, 1087*b*, 1087*a*, 1088*a*, 1038*b* számok aloll foglalt fekvőkre az àrverést 305 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb ingatlanok az 1888 évi October hó 5-ik napján délelött 9 órakor Holbák község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 30 frt. 50 kr. készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. allatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kikuldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1888 évi Julius hó 4 napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.